

ZÁVĚR

Indické hospodářství se po dlouhých letech uzavřenosti od roku 1991 otevírá. V tomto roce byla nastolena cesta postupných reforem (resp. liberalizace), která znamenala razantní posun i v politice vůči PZI. Indická vláda se rozhodla umožnit přístup zahraničnímu kapitálu na svůj trh hned z několika důvodů, z nichž nejhlavnější jsou modernizace technologií a rozšíření možností financování rozvoje. Celkovým efektem má být stimul hospodářského růstu. Není snadné kvantifikovat dopad přílivu PZI na hospodářství. PZI jsou ovšem součástí reforem, a ty své pozitivní dopady mají. To dokazuje vývoj HDP, když za reformovaným sektorem průmyslu a služeb nereformované zemědělství značně zaostává (vývoj ekonomických ukazatelů je součástí přílohy).

Politika indické vlády vůči PZI se dá označit za velmi aktivní. Snaha těžit z procesu globalizace ve svůj prospěch se promítla do prostředků, kterými je politika PZI uskutečňována. Základní právní rámec na úrovni národní legislativy vytvářejí Zákon o společnostech, Devizový zákon a nařízení vlády týkající se procesu povolování PZI.

Indie se uzavíráním bilaterálních dohod o ochraně investic a o zamezení dvojímu zdanění zařadila do hlavního celosvětového proudu a spolu s národní legislativou tak vytváří základní pilíře právní úpravy PZI. Tyto dohody uzavírá se stále se rozrůstajícím počtem zemí a jsou po všech stránkách standardní. Trnem v oku zůstává pro indickou vládu dohoda o zamezení dvojímu zdanění s Mauritiem z roku 1984, která je pro investory zdaleka nejvýhodnější, a tudíž kapitál nejčastěji cestuje do Indie právě přes tento malý ostrovní stát. Snahy o revizi této pro Indii nevýhodné dohody zatím vyznívají na prázdno. Zřejmě nejvýraznějšími proaktivními prostředky jsou daňové pobídky (především daňové prázdny) a Speciální ekonomické zóny, jejichž udržitelnost rozvoje bývá rozporována. Jedná se o enklávy uvnitř státu, které mají vlastní zákony pro oblasti obchodu, daní a cla. Dle ekonomů nepodporují Speciální ekonomické zóny hospodářství ani tolik svou produkcí, jako tlakem na další liberalizaci na území i mimo tyto zóny.

Všechny hlavní ekonomické ukazatele mají rostoucí tendenci (PZI, HDP, mezinárodní

obchod, spotřeba domácností), což je značný příslib do budoucna nejen pro případné investory. Jedinou slabinou zůstává zemědělství, jehož růst se občas propadne do červených čísel a pro stabilitu indického hospodářství bude muset dojít k zásadnějším změnám. Dalšími důležitými faktory, které budou mít na další vývoj velký vliv, jsou infrastruktura, export a v neposlední řadě korupce. Na všech třech bude značně záviset, jestli se příznivý vývoj podaří Indii udržet dlouhodobě. Na rozvoj infrastruktury je kladen velký důraz, podporovány jsou i PZI do této oblasti, ale slabinou stále zůstává elektrárny a železniční nákladní přeprava. K udržení hospodářského růstu by mohl přispět i export, který zaostává daleko za indickým potenciálem. Indická vláda přes všechny liberalizační kroky stále zůstává ve své obchodní politice více ochranářská než většina ostatních zemí, což má negativní vliv jak na růst HDP, tak na příliv PZI. Vše naštěstí bohatě kompenzuje rozsah domácího trhu, ale chemický průmysl a IT průmysl jsou důkazem toho, jak pozitivní vliv může export na rozvoj odvětví mít. Paralelně lze soudit, že by ho měl i na odvětví další. Korupce také přibrzdňuje hospodářský růst a navíc komplikuje situaci zahraničním investorům. Průmyslová a obchodní komora odhaduje, že 15% pokles korupce by znamenal nárůst investic o 2,9 % a zrychlení tempa růstu HDP o 1,3 %.

Nejvíce PZI plyne do sektoru služeb (především telekomunikace, IT, cestovní ruch a poměrně nově i finančnictví). Na druhém místě je paradoxně elektrárny, ale to jako jediné odvětví zaznamenává v posledních letech vlivem změn politiky pokles zájmu. Na třetím místě se umísťuje automobilový průmysl, na který klade indická vláda spolu s elektrotechnikou a elektronikou největší důraz ze všech průmyslových odvětví. Indie sice působí jako jednotný celek, ale diferenciací uvnitř ní panuje na všech možných frontách. Příliv PZI není výjimkou. Vlády jednotlivých států jsou v hospodářských otázkách poměrně hodně autonomní, některé centrální reformy dále prohlubují a kromě jiného se jim daří lépe i v lákání investorů. Příkladnými státy jsou Maharasthra a Dehli. Protipólem pak Uttar Pradesh a Bihar, kam zahraniční kapitál doposud zavítal pouze ve výši několika milionů USD.

Závěrem bych chtěl shrnout, že zahraničním investorům se v Indii opravdu otevírají velké možnosti, jak se často tvrdí, a nadšení Indů z boomu jejich ekonomiky má reálné podklady. Indie je přes všechny své sociální problémy (které jsou velkého rozsahu) jednotnou a stabilní zemí, která své problémy dokáže řešit (i když mnohdy pomaleji než by si mnozí přáli). Pokud se o Indii zajímáme, nesmíme na ni nahlížet pouze z jednoho pohledu a měli bychom ji zkoumat po jednotlivých státech spíše než jednotný celek. Vždyť několik jejích států má přes 100 milionů obyvatel a my ji zvenku vnímáme jako jednu zemi. Uvnitř žije svým životem zemí hned několik a přejme všem, aby se jim dařilo co možná nejlépe.